

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **V. V.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem AK v Praze 2, Helénská 1799/4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2016, čj. OAM-240/ZA-ZA11-ZA15-2016

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 4. 2016, čj. OAM-240/ZA-ZA11-ZA15-2016 se z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je p o v i n e n zaplatit žalobkyni k rukám právního zástupce na náhradě nákladů řízení částku 240,- Kč, a to do 30 - ti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný správní orgán vydal dne 8. 4. 2016 rozhodnutí, kterým vyslovil nepřipustnost žádosti žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil dle § 25 písm. i) téhož zákona. Třetím výrokem pak žalovaný rozhodl o tom,

že státem, příslušným k posouzení podané žádosti, je podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Nařízení Evropského parlamentu a Rady“), Maďarsko.

V žalobě, řádně doplněné právním zástupcem, žalobkyně namítala, že žalovaný porušil ust. § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou významné pochybnosti a v rozsahu, který je s ohledem na okolnosti věci nezbytný, spatřila porušení ust. § 68 odst. 3 téhož a dále § 25 a § 10a zákona o azylu. Žalobkyně je přesvědčena, že její žádost měla posoudit Česká republika, zjištění správního orgánu týkající se podstatných okolností pro určení odpovědného státu jsou v rozporu s § 3 a 68 správního řádu, i se samotným Dublinským nařízením a jeho čl. 3, 4, 5 a 17. Čl. 3 je namítán z důvodu, že žalovaný určil příslušnost Maďarska dle kritéria čl. 12, a to na základě uděleného národního víza, vydaného maďarskými úřady. Dostatečně však přitom neposoudil, že pro žalobkyni tato skutečnost znamená nebezpečí nelidského nebo ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie a neobstojí tak ve spojení s namítanými ustanoveními správního řádu a čl. 3 odst. 2 Dublinského nařízení, kde je upraveno, že není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III., aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát. Pokud pak nemůže takto žadatele přemístit, je příslušným členský stát, v němž byla žádost podána. Žalovaný došel k závěru, že situace v Maďarsku nevykazuje žádné znaky systematických nedostatků azylového řízení, jedná se však o nedostatečně zjištěný skutkový stav, kdy žalovaný záměrně pominul řadu informací prokazujících opak, resp. žádné relevantní si ani neobstaral. Neziskové organizace přitom poukazují na to, že situace v Maďarsku se během uprchlické krize výrazně zhoršila, odkazuje např. na zprávu Human Rights Watch z 11. 9. 2015, hovořící o nepříjemných podmínkách v detenčních zařízeních v Maďarsku, včetně alarmujícího nedostatku pitné vody, Maďarský Helsinský Výbor dne 18. 9. 2015 uvedl, že v zařízeních dochází k porušování zásady non refoulement a jsou popsány nedostatečné materiální podmínky pro žadatele o azyl. Různé apely vydaly i orgány OSN, např. UNHCR se již v r. 2012 negativně vyjadřovalo o maďarské praxi vracet uprchlíky do Srbska, aktuálně kritizuje Maďarsko za stavbu plotu na hranicích, což považuje za rozporné s mezinárodním právem. K rapidnímu zhoršení situace došlo v r. 2015, objektivně tak dosud nemůže být k dispozici judikatura ESLP v této věci, dvě stížnosti stran transferů do země však již podány byly. Tyto transfery suspendovala v jednotlivých případech judikatura národních soudů, žaloba cituje rozhodnutí Federálního Vrchního správního soudu Rakouska, belgického imigračního úřadu, převozy pozastavilo rovněž Německo, Finsko a obdobně se vyjádřily i soudy zdejší. Žaloba dále namítá porušení čl. 4 Dublinského nařízení v případě žalobkyně, nebyla vůbec vyrozuměna o zahájení řízení, což je v rozporu s § 47 odst. 1 správního řádu, žalovaný pak nepostupoval v souladu s Dublinským nařízením, neboť žalobkyně měla být informována o použití tohoto nařízení a o

skutečnosti, že může v průběhu pohovoru poskytnout informace o přítomnosti svých rodinných příslušníků, příbuzných nebo jiných členů rodiny v členských státech za účelem usnadnění řízení o určení příslušného členského státu. Dle čl. 4 odst. 2 cit. nařízení se poskytují písemné informace v jazyce, jemuž žadatel rozumí, žalobkyně však neobdržela žádné informace o probíhajícím řízení dle Dublinského nařízení. V rozporu s čl. 5 s ní nebyl proveden pohovor s možností předložit veškeré další informace důležité pro určení příslušného členského státu dle čl. 26 odst. 1. V neposlední řadě pak žalobkyně namítá porušení čl. 17 Dublinského nařízení ve své věci, je přesvědčena, že žalovaný nevzal v úvahu její soukromé vztahy na zdejším území, ač uvedl v rozhodnutí, že zde má rodinu, s jejíž pomocí počítá. Tuto skutečnost však měl žalovaný zhodnotit ve vztahu k čl. 17, umožňujícímu v humanitárních případech žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit, i když dle běžných kritérií je odpovědný jiný členský stát. Preambule nařízení uvádí právě zdravotní stav nebo rodinné vazby na území jako důvody pro zohlednění aplikace předpisu. Žalobkyně je dále přesvědčena, že rozhodnutí, na základě něhož má být převezena do Maďarska k posouzení své žádosti je v rozporu se smyslem Dublinského nařízení – viz bod 5 preambule. V Maďarsku jí hrozí, že bude nejen v nepřiměřených podmínkách, ale i pro nepoměrně větší počet tam podaných žádostí o azyl i v situaci neúměrně dlouhé doby čekat na vydání rozhodnutí. V závěru žalobkyně navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí.

Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 2. 6. 2016 plyne, že žalovaný s námitkami žalobkyně nesouhlasí, odkazuje na obsah správního spisu a vydané rozhodnutí ve věci, s tím, že postupoval v souladu s Dublinským nařízením a jednotlivými ustanoveními správního řádu. Na základě posouzení údajů z cestovního dokladu žalobkyně žalovaný konstatoval, že žalobkyně byla dne 6. 3. 2016, kdy podala svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany, držitelkou krátkodobého schengenského víza č. 001189733, vydaného dne 30. 3. 2015 Maďarskem, s 90 dny pobytu a platností ode dne 1. 4. 2015 do 30. 3. 2016. V jejím případě tak bylo nezbytné aplikovat kritérium čl. 12 Dublinského nařízení. Podle čl. 18 je pak Maďarsko státem, příslušným k posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu, proto dne 14. 3. 2016 správní orgán Maďarsko požádal o přijetí žalobkyně zpět na své území a o posouzení její žádosti a 6. 4. 2016 obdržel informaci o uznání Maďarska ve věci příslušnosti k posouzení žádosti jmenované. K námitce o závažných systémových nedostacích Maďarska v azylovém systému žalovaný uvádí, že tento stát je pravoplatným členem EU, v průběhu azylové procedury v něm k mučení, nelidskému zacházení nedochází. Státní moc zde dodržuje lidská práva a je schopna jejich dodržování zajistit, ratifikuje a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňuje činnost právnických osob, dohlížejících na jejich dodržování. Maďarsko je jak ČR, tak ostatními státy EU pojmáno za bezpečnou zem původu, kde má žalobkyně případnou možnost obrátit se na příslušné orgány či instituce s žádostí o pomoc. Obavy z návratu do této země nejsou důvodné, s velkým počtem žadatelů o azyl se v současné době potýkají i další státy. K námitkám o akceptaci krajských soudů v případech námitek žadatelů při rozhodování o přiznání odkladného účinku žalobám pak žalovaný poukazuje na to, že se jednalo o dobu r. 2015, kdy v průběhu několika měsíců byla situace vyhrocená, co se týče zejména velkého počtu migrantů, kteří přes tamní území tranzitovali. Situace je však již stabilizovaná a rozhodně nedochází k mučení či nelidskému zacházení s žadateli. Diskreční oprávnění žalovaného, plynoucí z čl. 17 Dublinského nařízení, jehož se žalobkyně dovolává, je doložkou svrchovanosti, zachovávající

členskému státu pravomoc k výkonu práva poskytnout azyl nezávisle na členském státu příslušném k posouzení žádosti na základě kritérií Dublinského nařízení. Členskému státu, který přijat takovou žádost, je dána možnost si dle svého uvážení žadatele ponechat ve své vlastní jurisdikci. Jedná se však o oprávnění tohoto státu, nikoliv povinnost, a využití tohoto institutu proto nemůže být vynutitelné, a to ani soudní cestou. Pokud stát této možnosti nevyužije, nemusí takový postup výslovně zdůvodňovat. Dublinské nařízení je bezprostředně závazné pro Českou republiku i Maďarsko, jako státy EU a řeší příslušnost konkrétního státu, který bude provádět v jednotlivé věci azylovou proceduru. Napadené rozhodnutí žalovaný navrhuje potvrdit jako správné a zákonné.

Krajský soud jednal ve věci dne 11. 7. 2016, ze správního spisu soud konstatoval, že žalobkyně poskytla dne 14. 3. 2016 žalovanému údaje k žádosti o mezinárodní ochranu dle § 10 odst. 2 zákona o azylu, uvedla, že je státním příslušníkem Ukrajiny, téže národnosti, pravoslavného vyznání. Podporovala stranu Zakarpatských Rusínů, naposledy bydlela na Zakarpatské Ukrajině. Do ČR přijela 22. 8. 2015, od května do září 2012 pobývala v Polsku, v r. 2015 vykonala kratší návštěvy Maďarska a ČR. Má povolení k pobytu v Maďarsku, platné od 1. 4. 2015 do 30. 3. 2016. Za důvody své žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně označila hrozbu bezprostředního nebezpečí na Ukrajině, obává se zabití či uvěznění od SBU. Byla obviněna, že podporuje separatisty, roznášela politické letáky na podporu autonomie Zakarpatské oblasti. Žije 32 km od maďarských hranic. Nebyla členku žádné strany, ale pomáhala a SBU jí vyhrožovala, že může být uvězněna až na 10 let za podporu separatismu. Chtěli po ní informace o tom, kdo toto organizuje a dodává, ale ona ty lidi osobně nezná. Vše začalo v listopadu 2014, pokračovalo to až do dubna 2015, pak ji odvezli na služebnu, kde podepsala, že nevyjede ze země, domů se ale nevrátila, šla k matce. Vzala si věci a utekla, bála se vězení. Týž den byl s žalobkyní proveden pohovor, uvedla, že v Praze bydlí její švagrová – sestra manžela, má zde trvalý pobyt s rodinou. Tu žalobkyně kontaktovala, zda jí může pomoci, vrátit se nemůže. K dotazu, proč nepožádala o azyl dříve, před tím, než obdržela správní vyhoštění, žalobkyně uvedla, že se bála vydání na Ukrajinu, sestra ji informovala, že zde je zařízení, kde může požádat o politický azyl. Obrátit se na maďarskou stranu o vízum bylo rychlejší, než žádat české, neměla tolik času, ale žádat o azyl v Maďarsku se bojí, je to blízko Ukrajině, nikoho tam nemá a bojí se, že by ji vrátili nebo ji mohou odvést ti pronásledovatelé. Do Maďarska nechce, má tu rodinu a tím pádem i materiální a morální podporu. O jiných formách pobytu nevěděla a bála se návratu na Ukrajinu. Bojí se toho, že odpovědnost za ni ponesou rodiče, už se jich ptali, kde se schovala. Žalobkyně výslovně uvedla, že toto jsou všechny skutečnosti, které chce správnímu orgánu sdělit. Součástí správního spisu je pak i doklad o existenci maďarského víza žalobkyně na období 1. 4. 2015 – 30. 3. 2016 ze dne 6. 4. 2016.

K dotazu soudu, v jakém rozsahu obdržela žalobkyně poučení o úloze maďarské strany v rámci azylového řízení, žalobkyně sdělila, že si nevzpomíná. Pověřená pracovnice pak soudu předložila dva výtisky Dublinského poučení žadatelů, které jsou při podobných pohovorech dle sdělení pracovníků žalovaného k dispozici a předávány, dle jejich sdělení ale nejsou zakládány do spisu. Žalobkyně sdělila, že chce zůstat v ČR, má tu švagrovou, rodinu i kamarády a do Maďarska se vrátit bojí, je to blízko a tamní vízum je pro Ukrajinu dostupné, pronásledovatelé by ji tam mohli najít. Nikoho tam nezná. Její zástupce pak považuje za smysl Dublinského

nařízení naplnit objektivní a spravedlivá kritéria pro posouzení žádosti v situaci, kdy se žadatel cítí ohrožen, nikoliv pouhé přesunutí žadatele do jiného státu. V tamních střediscích není dobré prostředí a případný odjezd žalobkyně znamená podstatné průtahy v jejím řízení. Žalobkyně navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí, na náhradu nákladů řízení účtuje jízdné z Prahy do Hradce Králové a zpět v ceně 240,- Kč a náklady právního zastoupení.

Pověřená pracovnice žalovaného navrhla zamítnutí žaloby s tím, že Dublinské nařízení v případě žalobkyně porušeno nebylo, žalobkyně byla v době žádosti držitelkou schengenského víza Maďarska, což tato strana následně potvrdila. Je proto státem, který souhlasí s převzetím žalobkyně za účelem posouzení její žádosti a vydání meritorního rozhodnutí. Osoba, kterou žalobkyně uváděla, není jejím rodinným příslušníkem ve smyslu Dublinského nařízení, aplikace tzv. principu sloučení rodiny tak nepřichází v úvahu. Maďarsko není státem s prokázanými systematickými nedostatky azylového řízení, nebezpečí vážné újmy či porušování azylových zásad zde nehrozí.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že napadené rozhodnutí žalovaného je v rozporu se zákonem, konkrétně pak s čl. 4 Dublinského nařízení, tedy Nařízením Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013. Toto ustanovení – Právo na informace – předpokládá, že po podání žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 20 odst. 2 v některém členském státě informují příslušné orgány žadatele o uplatňování tohoto nařízení, zejména o jeho cílech....., kritériích pro určování příslušného státu a jejich pořadí v jednotlivých stadiích řízení...., osobním pohovoru a možnosti předložit informace o přítomnosti rodinných příslušníků, příbuzných nebo jiných členů rodiny v členských státech.... V odst. 2 se pak uvádí, že informace se poskytují v jazyce, jemuž žadatel rozumí, nebo o němž se lze důvodně domnívat, že mu rozumí, členské státy za tímto účelem používají společný informační leták vypracovaný podle odst. 3. Pokud je nutné, aby žadatel informacím správně porozuměl, musí být podávány i ústně, např. v souvislosti s ústním pohovorem uvedeným v čl. 5.

V daném případě dospěl krajský soud po projednání a přezkoumání věci k závěru, že k námitce žalobkyně o tom, že nebyla řádně poučena o aplikaci Dublinského nařízení, ve svém případě takové námitce musí přitakat, neboť s žalobkyní sice byl proveden pohovor, jeho součástí však žádné poučení v uvedeném smyslu zaznamenáno není, ani před tím, ani poté se ve správním spise žádná zmínka o provedeném poučení v tomto smyslu nenachází. Jediná zmínka je, jak soud výše uvádí, z průběhu pohovoru dne 14. 3. 2016 – „poučení o tom, že je Maďarsko za vás odpovědné jste dostala“, z něho však nelze usoudit ani rozsah, ani zřetelný obsah sdělení. Pověřená pracovnice žalovaného při jednání soudu předložila Informaci pro žadatele o mezinárodní ochranu o Dublinském nařízení, část A a B v českém jazyce, ve správním spise se však nenachází a není ani zmíněna. Za takto zjištěného stavu věci nemohl soud námitku o nedostatečném poučení žalobkyně hodnotit jako nedůvodnou a je tedy důvodem pro konstatování porušení povinnosti správního orgánu ve smyslu ust. § 78 odst. 1 s. ř. s., tedy o vadě řízení, která vedla k nezákonnosti, která je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí ze dne 8. 4. 2016. Soud konstatuje, že jednak zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve

svém ust. § 2 upravuje postup správního orgánu tak, aby byl v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu, kde se v tomto zákoně mluví o zákoně, rozumí se tím též mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu, v odst. 4 pak ukládá správnímu orgánu, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu... Soud pak upozorňuje i např. na ust. § 15 předpisu, kde se v odst. 1 hovoří o tom, že jednotlivé úkony v řízení se činí písemně, pokud zákon nestanoví jinak nebo pokud to nevylučuje povaha věci. Jednotlivé sdělení v průběhu řízení lze vůči přítomnému účastníku řízení učinit ústně, pokud ten na písemné formě netrvá. Obsah úkonů prováděných jinou než písemnou formou se poznamená do spisu, nestanoví-li zákon jinak.

K dalším námitkám žalobkyně soud připomíná, že argumentace o systémových nedostatcích azylového řízení v Maďarsku byla aktuální zejména v průběhu III. a IV. čtvrtletí r. 2015, kdy vrcholila uprchlická krize, a kdy přes Maďarsko procházela velká vlna potenciálních žadatelů o azyl, kteří ovšem v naprosté většině směřovali do Rakouska a Německa. Tato vlna způsobila mimořádnou situaci i v jiných zemích EU, nicméně v době současné je již situace konsolidována a Maďarsko se běžně hlásí ke své odpovědnosti, plynoucí ze zásad Dublinského nařízení. Krajský soud tedy přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného zejména z výše uvedeného důvodu a věc mu vrací k dalšímu řízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když náklady jízdného žalobkyně z Prahy do Hradce Králové a zpět pokládá za odůvodněné náklady z důvodu bránění jejího práva, a to ve výši jízdného 120,- Kč za jednu cestu. Náklady právního zastoupení žalobkyně, tedy zástupcem, který byl soudem žalobkyni ustanoven, byly soudem řešeny samostatným usnesením.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej

pokračování

7

29Az 21/2016

zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 14. července 2016

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně